

Fotografie a čas

V průběhu času se lidé snažili zaznamenat události v grafické podobě už od pravěku. Z pravěkých maleb poté postupně přecházeli k dokonalejším technikám, až se umělci postupně dostali k tvorbě fotorealistických obrazů. V současné době ale využíváme k záznamu událostí a zachycení okamžiků fotografii, neboť její pořízení, oproti třeba kresbě nebo malbě, netrvá většinou ani vteřinu, a přitom dosahuje neskutečné kvality, nevynechává jediný detail, vskutku jeden obrázek bývá hodný více než tisíce slov.

Času jako prvku na fotografii se dá využít v každém odvětví, v umění je například využíváno okamžiku k zachycení dané situace v daném čase, historici zachycují významné události, které jsou poté spojovány s daty, například v učebnicích dějepisu, a jiní vědci, jako třeba biologové, dokumentují také každý den nějakého pokusu pomocí fotografií.

Téma fotografie a čas mi připadá zajímavé, neboť jsou dva způsoby, jakými se dá vyložit. Jeden je fotografie v čase, lépe řečeno její vývoj, kde můžeme pozorovat a porovnávat technologie, kterých bylo využito pro její pořízení. S postupující technikou dostáváme kvalitnější fotografie, ale neznamená to, že staré fotografie jsou špatné, dokonce spíše dostávají umělecký nádech, nebo alespoň jsou lidé, kteří ho v nás jejich pomocí dovedou vzbudit. Například kdysi byly černobílé technologie zázrak, dnes jsme sice schopni na fotografii zastihnout milióny různých barev, avšak někteří umělci se rozhodli záměrně fotit pouze černobíle, jen pro dojem, který tyto typy fotek vzbuzují. Také je možné si všimnout, že i v dnešní „digitální“ době ne všichni používají digitální fotoaparáty, některé fotky autoři v postprodukci upravují, aby vypadaly staře, jiní využívají starých technologií pro zachycení scény ve starém duchu.

Druhou možností je vysloveně zachycení času pomocí fotografií.

Čas se může na fotografiích projevit různě, v rámci jednoho snímku například v „pohybu“ objektu (člověka nebo zvířete), kdy je na fotce vidět okamžik kroku nebo skoku, nebo také úmyslného rozostření či využití takzvaného „bluru“ nebo jiného postprocesingu k rozmazání objektu nebo jeho okolí, abychom vnímali jeho rychlost. V kompilaci více fotek jsou změny v čase jasněji viditelné, například u pohybu se většinou jasně změní poloha sledovaného objektu (jsou i výjimky, jako například focení rotující vrtule, kdy se nám může podařit zachytit stejný stav v různém čase), u fotek s větším časovým rozdílem jsou pozorovatelné i například terraformace krajiny. Zachycení času je vidět i na satelitních snímcích, kdy například na jedné fotce jsou k vidění města s rozsvícenými světly a zároveň místa s posledními dopadajícími denními paprsky, nebo na více fotkách s odstupem let můžeme pozorovat tající ledovce a rozrůstající se města.

Čas, jak už bylo zmíněno, se dá reprezentovat i sérií více fotografií, které mohou vytvořit video, či jinou animaci, tvořené určitým počtem snímků za sekundu, které je možné obohatit i o zvukovou stopu. Na rozdíl od snímků pořízených za účelem vytvoření videa pomocí kamery, které je spíše vhodné pro zaznamenání konkrétní události, jako například svatby nebo oslavy, a jeho jednotlivé snímky mohou někdy dávat smysl pouze v kontextu se zbytkem, fotografie jsou lepší pro zaznamenání v časovém rozmezí opakovaných situací, jako například fotografie z rodinných sešlostí nebo třídní fotografie, či jakákoliv jiná událost opakující se třeba každý rok, ale fotka má sama o sobě i nějaký význam. Takové fotky pak můžete roztřídit do alb podle roku vyfocení, kde album

reprezentuje události celého roku, nebo je umístít do nějaké ročenky, která zobrazuje každý rok stejnou událost a lze pozorovat změny v čase (stárnoucí lidé, nebo již zmiňovaná změna prostředí, jako například pokácení stromu, vymalování pokoje atd.).

Další pozorovatelnou změnou v čase je, že fotografií postupně čím dál tím více přibývá. To je způsobeno zejména tím, že dříve pořizovali fotografie zejména profesionálové a vášniví amatéři, dnes je možnost pořízení fotografie přístupná prakticky každému, protože díky pořád dopředu postupující technologii má fotoaparát dnes prakticky každé denně využívané zařízení, nejčastěji tedy mobilní telefon. Tyto fotky nejsou vždy kvalitní a většina takovýchto fotografů jsou opravdoví amatéři (sám se spíš kategorizuji jako amatér), ale neznamená to, že takové fotky jsou špatné, alespoň ne všechny. Lidé poté tyto své výtvořiny zveřejňují například prostřednictvím Facebooku, Twitteru a Instagramu, kde poté dostávají zpětnou vazbu od jiných uživatelů, nejčastěji se stejnými zálibami, a pomocí vzájemných kritik se často zlepšují, což je poté vidět na jejich fotografiích v průběhu času, které pak tvoří nějaké portfolio.

Jak vidíte, čas je všudypřítomný i ve fotografiích, jeho zastoupení je nesčetně mnoho. I kromě toho, co jsem vyjmenoval, dokáže čtenář přijít na další, ještě nejmenované příklady, jako jsou třeba kontrasty v čase (nový/starý, pole/hotová stavba) a vsadím se, že jestli lidé někdy vytvoří funkční stroj času, bude celý průběh cesty do minulosti dokumentován fotografiemi.